

ผลงานจากการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง (Continuous Quality Improvement: CQI)

1. **ชื่อผลงาน :** การพัฒนาระบบให้บริการสุขภาพช่องปากในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในเขตอำเภอป่าพะยอม ที่ไม่มีทันตภิบาลปฏิบัติงานประจำ

2. **สรุปผลงานโดยย่อ :**

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ไม่มีทันตภิบาลปฏิบัติงานประจำ ในเขตอำเภอป่าพะยอม จำนวน 3 แห่ง พบว่ามีอัตราการใช้บริการสุขภาพช่องปากของประชาชนในพื้นที่น้อยกว่าเกณฑ์เป้าหมาย (\geq ร้อยละ 40) ในปีงบประมาณ 2565 (ช่วงเดือน เม.ย.65 - ก.ย.65) มีอัตราการเข้าถึงบริการทันตกรรม คิดเป็นร้อยละ 3.46 โดยเป็นการให้บริการตรวจช่องปาก, เคลือบฟลูออไรด์วานิช, เคลือบหลุมร่องฟันกรามแท้ และถอนฟัน จากนั้นในปีงบประมาณ 2566 (ช่วงเดือน ต.ค.65 - มี.ค.66) เพิ่มการให้บริการตรวจช่องปากในกลุ่มผู้สูงอายุ ทำให้อัตราการเข้าถึงบริการทันตกรรมเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 5.00 และในช่วงเดือน เม.ย.66 - ก.ย.66 เพิ่มการให้บริการเคลือบหลุมร่องฟันกรามแท้ในเด็กนักเรียนอายุ 6-12 ปี โดยให้บริการที่ รพ.สต.บ่อทราย ทำให้อัตราการเข้าถึงบริการทันตกรรมเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 7.17

3. **ชื่อและที่อยู่องค์กร :** กลุ่มงานทันตกรรม โรงพยาบาลป่าพะยอม

4. **สมาชิกทีม :**

1) นางปัทมา ทองปันแต	ตำแหน่ง ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ
2) นางสาวพันธิณี มากแก้ว	ตำแหน่ง ทันตแพทย์ชำนาญการ
3) นางสาวขวัญดาว เต็มราม	ตำแหน่ง เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน
4) นางเรวดี วุ่นบัว	ตำแหน่ง เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน
5) นางนิตยา พวงพวา	ตำแหน่ง เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน

5. **เป้าหมาย :** อัตราการให้บริการสุขภาพช่องปากของประชาชนในพื้นที่เพิ่มขึ้น

6. **ปัญหาและสาเหตุโดยย่อ :**

ในเขตอำเภอป่าพะยอม มีหน่วยบริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิที่ไม่มีทันตภิบาลปฏิบัติงานประจำ จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ รพ.สต.ทุ่งชุมพล, รพ.สต.บ้านปากเหมือง และ รพ.สต.บ้านบ่อทราย จึงมีระบบให้บริการสุขภาพช่องปากโดยทันตบุคลากรของ รพ.ป่าพะยอม โดยให้บริการเคลือบฟลูออไรด์วานิช, เคลือบหลุมร่องฟันกรามแท้, ตรวจสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุ, และถอนฟัน ในปีงบประมาณ 2565 พบว่าอัตราการให้บริการทันตกรรมใน รพ.สต. ทั้ง 3 แห่ง ต่ำกว่าเกณฑ์เป้าหมาย (\geq ร้อยละ 40) เนื่องจากพื้นที่อยู่ห่างไกลจาก รพ.ป่าพะยอม มีข้อจำกัดเกี่ยวกับการเดินทางของผู้ปฏิบัติงาน ทำให้การจัดทำแผนปฏิบัติงานให้บริการทันตกรรมไม่สามารถให้บริการประชาชนในกลุ่มเป้าหมายได้ครอบคลุม นอกจากนี้ยังพบปัญหาเกี่ยวกับการใช้งานของชุดทันตกรรม ทำให้ไม่สามารถให้บริการทันตกรรมได้ครบ

ทุกประเภท ดังนั้นกลุ่มงานทันตกรรม โรงพยาบาลป่าพะยอม จึงมีการพัฒนาระบบการให้บริการเพื่อเพิ่มจำนวนการใช้บริการทันตกรรมของประชาชนในพื้นที่

7. การเปลี่ยนแปลง :

รูปแบบ	ระบบเดิม	ปรับปรุงครั้งที่ 1	ปรับปรุงครั้งที่ 2
ช่วงเวลา	ปีงบประมาณ 2565 (เม.ย.65 – ก.ย.65)	ปีงบประมาณ 2566 (ต.ค.65 – มี.ค.66)	ปีงบประมาณ 2566 (เม.ย.66 – ก.ย.66)
มาตรการ/ การปรับปรุง	<ol style="list-style-type: none"> ให้บริการตรวจช่องปากและเคลือบฟลูออไรด์วานิช กลุ่มเด็ก 0-2 ปี และ 3-5 ปี ให้บริการตรวจช่องปากและเคลือบหลุมร่องฟันกรามแท้ กลุ่มเด็ก 6-12 ปี ให้บริการตรวจช่องฟันและถอนฟัน ผู้ป่วยทุกกลุ่มวัย โดยทันตแพทย์ 	<ol style="list-style-type: none"> เพิ่มบริการตรวจช่องปากและวางแผนการรักษาในกลุ่มผู้สูงอายุ ของ รพ.สต.บ่อทราย, รพ.สต.ทุ่งชุมพล และ รพ.สต.ปากเหมือง 	<ol style="list-style-type: none"> เพิ่มบริการเคลือบหลุมร่องฟันกรามแท้ กลุ่มเด็ก 6-12 ปี ของ รพ.สต.บ่อทราย
แผนปฏิบัติงาน งานให้บริการ ทันตกรรม	<ol style="list-style-type: none"> ทันตภิบาลให้บริการตรวจช่องปากและเคลือบฟลูออไรด์วานิช เด็ก 0-2 ปี และ 3-5 ปี ให้บริการตรวจช่องปากและเคลือบหลุมร่องฟันกรามแท้ กลุ่มเด็ก 6-12 ปี โดยจัดรพ.รับ-ส่ง และให้บริการที่คลินิกทันตกรรม รพ.ป่าพะยอม ทันตแพทย์ให้บริการถอนฟัน ดังนี้ วันอังคาร - รพ.สต.บ่อทราย วันพุธ - รพ.สต.ทุ่งชุมพล วันพฤหัสบดี - รพ.สต.ปากเหมือง เวลา 8.30 – 12.00 น. 	<ol style="list-style-type: none"> ทันตภิบาลให้บริการตรวจช่องปาก และเคลือบฟลูออไรด์วานิช เด็ก 0-2 ปี และ 3-5 ปี ให้บริการตรวจช่องปากและเคลือบหลุมร่องฟันกรามแท้ กลุ่มเด็ก 6-12 ปี โดยจัดรพ.รับ-ส่ง และให้บริการที่คลินิกทันตกรรม รพ.ป่าพะยอม ทันตแพทย์ให้บริการถอนฟัน ดังนี้ วันอังคาร - รพ.สต.บ่อทราย วันพุธ - รพ.สต.ทุ่งชุมพล วันพฤหัสบดี - รพ.สต.ปากเหมือง เวลา 8.30 – 12.00 น. ทันตภิบาลให้บริการตรวจและวางแผนการรักษาผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่คลินิก NCD ของ รพ.สต.บ่อทราย (ตรงกับวันนัดมาฉีดวัคซีนโควิด-19) ทันตภิบาลให้บริการตรวจและวางแผนการรักษาในกลุ่มผู้สูงอายุ ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ทันตภิบาลของ รพ.สต.ตลิ่งชัน - ให้บริการที่ รพ.สต.บ่อทราย ทันตภิบาลของ รพ.สต.บ้านโนนนิคมฯ - ให้บริการที่ รพ.สต.ทุ่งชุมพล ทันตภิบาลของ รพ.ป่าพะยอม - ให้บริการที่ รพ.สต.ปากเหมือง 	<ol style="list-style-type: none"> ทันตภิบาลให้บริการตรวจช่องปาก และเคลือบฟลูออไรด์วานิช เด็ก 0-2 ปี และ 3-5 ปี ให้บริการตรวจช่องปากและเคลือบหลุมร่องฟันกรามแท้ กลุ่มเด็ก 6-12 ปี โดยจัดรพ.รับ-ส่ง และให้บริการที่คลินิกทันตกรรม รพ.ป่าพะยอม ทันตแพทย์ให้บริการถอนฟัน ดังนี้ วันอังคาร - รพ.สต.บ่อทราย วันพุธ - รพ.สต.ทุ่งชุมพล วันพฤหัสบดี - รพ.สต.ปากเหมือง เวลา 8.30 – 12.00 น. ทันตภิบาลให้บริการตรวจและวางแผนการรักษาในกลุ่มผู้สูงอายุ ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ทันตภิบาลของ รพ.สต.ตลิ่งชัน - ให้บริการที่ รพ.สต.บ่อทราย ทันตภิบาลของ รพ.สต.บ้านโนนนิคมฯ - ให้บริการที่ รพ.สต.ทุ่งชุมพล ทันตภิบาลของ รพ.ป่าพะยอม - ให้บริการที่ รพ.สต.ปากเหมือง ทันตภิบาลให้บริการเคลือบหลุมร่องฟันกรามแท้แก่นักเรียนชั้น ป.2-ป.5 ร.ร.บ้านบ่อทราย ที่ รพ.สต.บ่อทราย ในช่วงเดือน ก.ย.66

8. การวัดผลและผลของการเปลี่ยนแปลง :

- การวัดผล ข้อมูลจากรายงานระบบ HDC
- ผลของการเปลี่ยนแปลง

รูปแบบ	ระบบเดิม	ปรับปรุงครั้งที่ 1	ปรับปรุงครั้งที่ 2
ช่วงเวลา	ปีงบ 2565 (เม.ย.65 – ก.ย.65)	ปีงบ 2566 (ต.ค.65 - มี.ค.66)	ปีงบ 2566 (เม.ย.66 - ก.ย.66)
จำนวนผู้ป่วยที่ได้รับบริการทันตกรรม ¹ (คน)			
หน่วยบริการ 1 รพ.สต.ทุ่งชุมพล	100	162	260
หน่วยบริการ 2 รพ.สต.ปากเหมือง	99	113	84
หน่วยบริการ 3 รพ.สต.บ่อทราย	161	248	406
รวม	360	523	750
จำนวนประชากรทั้งหมด ² (คน)	10,400	10,458	10,458
ร้อยละการเข้าถึงบริการทันตกรรม	3.46	5.00	7.17

1 = ข้อมูลจากรายงานการเข้าถึงบริการทันตกรรม ข้อ 1 ผู้ป่วยนอกที่รับบริการทันตกรรม รวมทุกสิทธิ์ (คนต่อสถานบริการ)

2 = ข้อมูลจากรายงานข้อมูลประชากร ข้อ 2 ประชากรจำแนกเพศ กลุ่มอายุ รายปี

9. บทเรียนที่ได้รับ :

- การออกแบบแผนปฏิบัติงานโดยอาศัยความร่วมมือของทันตบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการปฐมภูมิ พื้นที่ใกล้เคียง ให้บริการด้านทันตกรรมส่งเสริมป้องกัน เช่น การตรวจสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุ เป็นต้น ช่วยเพิ่มอัตราการเข้าถึงบริการสุขภาพช่องปากของประชาชนในพื้นที่

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่มีศูนย์ทันตกรรมพร้อมใช้งาน โดยสามารถใช้อุปกรณ์ดูดน้ำลาย ดำมกรอ ฟันชนิดกรอเร็วและเข้าได้ ช่วยเพิ่มอัตราการให้บริการเคลือบหลุมร่องฟันกรมแท่นในเด็กอายุ 6-12 ปีได้

10. การติดต่อกับทีมงาน :

นางสาวพันธินี มากแก้ว กลุ่มงานทันตกรรม โรงพยาบาลป่าพะยอม

E-mail: pantanee.m@gmail.com